

[Startpagina](#) > ... > [Uw Rechten](#) > [Slachtoffers Van Strafbare Feiten](#) > [Rechten Van Slachtoffers - Per Land](#) > 4 - Schadevergoeding

4 - Schadevergoeding

Via welke procedure kan ik van de dader schadevergoeding vorderen? (bijv. onafhankelijke rechtszaak, civielrechtelijke vordering, gezamenlijke civiele en strafrechtelijke procedure)

Als particuliere aanklager kunt u schadevergoeding vorderen door middel van een civiele procedure binnen dezelfde strafrechtelijke procedure of deze vordering aanhouden tot de strafrechtelijke procedure is afgesloten. Als de twee procedures gescheiden zijn, wordt de civiele procedure pas gevoerd nadat de strafrechtelijke procedure is afgesloten.

Ook kunt u in de procedure slechts verschijnen als civiele partij zonder enige hoedanigheid in de procedure. Als u niet als civiele partij verschijnt om schadevergoeding te vorderen, zal de openbare aanklager namens u de civiele vordering instellen. Als de rechter de beklagde niet schuldig verklaart of geen schadevergoeding aan u toekent, kunt u altijd nog schadevergoeding vorderen middels een civiele procedure.

Onder de civiele aansprakelijkheid van de beklagde valt de teruggave van de goederen, herstel van de schade en vergoeding van de schade, met inbegrip van de aan uw partner en kinderen toegebrachte schade.

U kunt ook schadevergoeding van de staat verkrijgen.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zijn de hulpinstantie voor slachtoffers van misdrijven in grensoverschrijdende situaties, indien het misdrijf waarvan u slachtoffer bent, is gepleegd in een andere lidstaat van de Europese Unie dan Spanje en u gewoonlijk in Spanje woonachtig bent. Bij terreurmisdrijven in grensoverschrijdende situaties is het ministerie van Binnenlandse Zaken de hulpinstantie, via het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers.

Over het algemeen, behalve bij terreurmisdrijven, zal de hulpinstantie meewerken bij het instellen en behandelen van procedures voor het bieden van hulp door de lidstaat van de Europese Unie waar het misdrijf is gepleegd, zodat u, als aanvrager, vanuit Spanje toegang kunt krijgen tot de schadevergoeding van de staat op het grondgebied waarvan het misdrijf is gepleegd.

Hiertoe zullen de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven u, als hulpaanvrager, voorzien van de volgende informatie:

- informatie over de mogelijkheden voor het aanvragen van financiële hulp of schadevergoeding, de vereiste procedures of formulieren, met inbegrip van de wijze waarop deze moeten worden ingevuld, en de eventueel vereiste ondersteunende documentatie;
- algemene instructies voor het invullen van verzoeken om aanvullende informatie.

Bovendien moeten de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, als hulpinstantie, het volgende doen:

- uw aanvraag en de ondersteunende documentatie, alsmede (indien van toepassing) documentatie die in een later stadium verlangd kan worden, doorsturen naar de besluitvormende instantie die is aangewezen door de staat waarin het misdrijf is gepleegd;
- samenwerken met de besluitvormende instantie indien deze conform haar eigen nationale wetgeving besluit de aanvrager of enig ander persoon te horen.

De besluitvormende instantie is het directoraat-generaal personeelskosten en staatspensioenen van het ministerie van Economie en Financiën indien de aanvraag voor de wettelijk vastgestelde staatshulp wordt behandeld via de hulpinstantie van de staat waar de aanvrager gewoonlijk woonachtig is.

De besluitvormende instantie moet aan u, als hulpaanvrager, en aan de hulpinstantie het volgende communiceren:

- ontvangst van de aanvraag voor staatshulp, de instantie die de procedure opent, het tijds kader voor het nemen van een besluit en, indien mogelijk, de verwachte datum waarop een besluit zal worden genomen;
- het besluit tot afsluiting van de procedure.

Bij terreur misdrijven fungeert het ministerie van Binnenlandse Zaken (directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers) als hulpinstantie in gevallen waarbij het misdrijf is gepleegd in een andere lidstaat van de Europese Unie dan Spanje en u als hulpaanvrager gewoonlijk woonachtig in Spanje bent, zodat u vanuit Spanje toegang kunt krijgen tot passende schadevergoeding, waar van toepassing, van de staat op het grondgebied waarvan het misdrijf is gepleegd. De handelingen die verricht moeten worden door het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers als hulpinstantie of besluitvormende instantie zijn gelijkwaardig aan die met betrekking tot het directoraat-generaal personeelskosten en staatspensioenen.

Het gerecht heeft de dader ertoe veroordeeld mij schadevergoeding te betalen. Hoe kan ik ervoor zorgen dat de dader betaalt?

De hulp wordt volledig of gedeeltelijk door de staat betaald indien de dader gedeeltelijk insolvent is verklaard.

Uw rechten jegens de partij die civiel aansprakelijk is voor het misdrijf gaan over op de staat tot aan het gehele bedrag van de voorlopige of definitieve hulp die aan u als slachtoffer of begunstigde is toegekend.

De staat kan een procedure tot terugvordering instellen tegen de partij die civielrechtelijk aansprakelijk is voor het strafbare feit teneinde volledige of gedeeltelijke terugbetaling van de toegekende hulp te eisen.

Deze vordering zal, waar van toepassing, worden uitgevoerd middels de administratieve terugvorderingsprocedure en is onder andere in de volgende gevallen van toepassing:

- als de rechter in zijn definitieve beslissing oordeelt dat er geen misdrijf heeft plaatsgevonden;
- als na betaling, zowel u als slachtoffer als uw begunstigten op welke grond dan ook volledige of gedeeltelijke schadevergoeding hebben ontvangen voor de geleden schade in de drie jaar volgend op de toekenning van de hulp;
- als de hulp is ontvangen op basis van onjuiste of opzettelijk onvolledige informatie of op grond van enige andere bedrieglijke handelwijze, met inbegrip van het opzettelijk verzwijgen van omstandigheden die tot weigering of vermindering van de gevraagde hulp zouden hebben geleid;
- als de in het vonnis toegekende schadevergoeding lager is dan de voorlopige hulp.

Deze vordering wordt ingesteld door optreden van de staat in de gevoerde strafrechtelijke of civiele procedure, en laat de civiele procedure die mogelijk door de openbare aanklager wordt ingesteld, onverlet.

Als de dader niet betaalt, kan de staat het bedrag dan voorschieten? Onder welke voorwaarden?

De hulp wordt volledig of gedeeltelijk door de staat betaald indien de voor het misdrijf veroordeelde persoon gedeeltelijk insolvent is verklaard.

Voorlopige hulp kan worden toegekend voordat de definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de procedure is genomen, op voorwaarde dat de moeilijke economische situatie waarin u als slachtoffer of begunstigde bent terechtgekomen, is aangetoond.

U kunt voorlopige hulp aanvragen zodra u de gebeurtenissen bij de bevoegde autoriteiten hebt aangegeven of wanneer er ambtshalve een strafrechtelijke procedure op grond van deze gebeurtenissen wordt gevoerd.

Heb ik recht op een schadevergoeding van de staat?

U kunt schadevergoeding van de staat verkrijgen.

Spanje kent een systeem voor hulp aan slachtoffers van in Spanje gepleegde opzettelijke geweldsmisdrijven die de dood, ernstig lichamelijk letsel of ernstige schade aan de lichamelijke of geestelijke gezondheid tot gevolg hebben. Ook wordt hulp toegekend aan slachtoffers van misdrijven tegen de seksuele vrijheid, ook indien deze misdrijven zonder geweld worden gepleegd.

Over het algemeen kunt u toegang tot de wettelijk vastgestelde financiële hulp krijgen als u op het moment van het misdrijf de Spaanse nationaliteit bezat of onderdaan was van een andere lidstaat van de Europese Unie, of, indien geen van beide situaties op u van toepassing is, u gewoonlijk in Spanje woonachtig bent of onderdaan bent van een andere staat die op zijn grondgebied soortgelijke hulp verleent aan Spaanse onderdanen.

In geval van overlijden gelden de bovengenoemde eisen van nationaliteit of verblijf voor de begunstigden, en niet voor de overledene.

In geval van ernstig lichamelijk letsel of ernstige schade aan de lichamelijke of geestelijke gezondheid zijn de begunstigden de directe slachtoffers, d.w.z. zij die het letsel of de schade hebben ondergaan.

In geval van overlijden zijn de begunstigden de indirecte slachtoffers, die de volgende personen kunnen zijn:

- de echtgeno(o)t(e) van de overledene, indien zij niet van tafel en bed gescheiden waren, of de persoon die gedurende ten minste twee jaar voor het overlijden permanent met de overledene samenleefde in een op het huwelijk gelijkende relatie, tenzij zij samen kinderen hadden, in welk geval feitelijke samenwoning volstaat. De kinderen van de genoemde personen zijn ook hieronder begrepen, ook als zij niet de kinderen van de overledene zijn, op voorwaarde dat zij financieel afhankelijk waren van die persoon en zij bij die persoon woonden.

Onder begunstigden worden in ieder geval niet begrepen personen die veroordeeld zijn voor een opzettelijke gepleegd levensdelict van welke aard dan ook, waarbij het slachtoffer de echtgeno(o)t(e) van de dader was of de persoon met wie de dader een permanente, op het huwelijk gelijkende relatie had (of heeft gehad).

- het kind van de overledene die afhankelijk was van die persoon en bij die persoon woonde, waarbij minderjarige kinderen of invalide volwassenen worden verondersteld financieel afhankelijk te zijn;
- de ouder van de overledene die financieel afhankelijk was van die persoon, op voorwaarde dat er geen personen zijn die onder de bovengenoemde situaties vallen;
- de ouders van een minderjarige die als rechtstreeks gevolg van het misdrijf overlijdt, worden wat betreft de bij de Spaanse wet vastgestelde financiële hulp ook als indirecte slachtoffers beschouwd.

Letsel dat slachtoffers recht geeft op financiële hulp is letsel dat schade toebrengt aan de lichamelijke integriteit of lichamelijke of geestelijke gezondheid en dat de persoon die het letsel ondergaat tijdelijk – langer dan zes maanden – of permanent voor ten minste 33 % invalide maakt.

Als algemene regel geldt dat het toekennen van steun afhankelijk is van een definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure. Rekening houdend met de tijdsaders voor beslissingen in strafzaken voorziet de wet, voorafgaand aan een definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure, in de mogelijkheid om voorlopige hulp toe te kennen, rekening houdend met de moeilijke economische situatie van het slachtoffer van het misdrijf of diens begunstigden. Voorlopige hulp kan worden aangevraagd zodra het slachtoffer de gebeurtenissen bij de bevoegde autoriteiten heeft aangegeven of wanneer de strafrechtelijke procedure door de bevoegde instanties is ingesteld, zonder de noodzaak van aangifte.

Het bedrag van de hulp mag in geen geval hoger zijn dan de in het vonnis vastgestelde schadevergoeding.

In geval van overlijden van een minderjarig of invalide persoon als rechtstreeks gevolg van het misdrijf, is de hulp waartoe de ouders of voogden van de minderjarige gerechtigd zijn beperkt tot vergoeding van de uitvaartkosten die zij daadwerkelijk hebben betaald, tot een wettelijk vastgesteld maximum.

In het geval van een misdrijf tegen de seksuele vrijheid dat schade toebrengt aan de geestelijke gezondheid van het slachtoffer dekt het bedrag van de hulp de kosten van een door het slachtoffer vrijelijk gekozen therapeutische

behandeling, tot een wettelijk vastgesteld maximum.

Over het algemeen is de tijdslimiet voor het aanvragen van de hulp één jaar, gerekend vanaf het moment waarop het misdrijf is gepleegd. Deze tijdslimiet wordt opgeschort wanneer de strafrechtelijke procedure aanvangt en wordt hervat wanneer de definitieve rechterlijke beslissing is genomen en aan het slachtoffer is bekendgemaakt.

Het ontvangen van hulp is onverenigbaar met het volgende:

- schadevergoeding die middels het vonnis is vastgesteld. Niettemin zal de hulp geheel of gedeeltelijk worden uitgekeerd indien de dader gedeeltelijk insolvent is verklaard;
- schadevergoeding of hulp vanuit een particuliere verzekering, en ook met steun in het kader van sociale zekerheid die van toepassing kan zijn als gevolg van tijdelijke invaliditeit van het slachtoffer. Niettemin wordt de hulp wel aan de begunstigde van een particuliere verzekering uitbetaald indien het bedrag van de in het kader van deze verzekering te ontvangen schadevergoeding lager is dan het in het vonnis vastgestelde bedrag;
- het ontvangen van deze hulp is in geen geval verenigbaar met de schadevergoeding voor slachtoffers van gewapende groeperingen en terroristen.

Het ontvangen van hulp is wel verenigbaar met het volgende:

- in gevallen van blijvende invaliditeit of overlijden van het slachtoffer, het ontvangen van een staatspensioen waar de begunstigde recht op heeft;
- de sociale bijstand waarin wordt voorzien in artikel 27 van Organieke Wet 1/2004 van 28 december 2004 inzake maatregelen voor integrale bescherming tegen gendergerelateerd geweld (*Ley Orgánica 1/2004 de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*).

De hulp voor blijvende invaliditeit is onverenigbaar met de hulp voor tijdelijke invaliditeit.

De bevoegdheid tot het in behandeling nemen van en beslissen over aanvragen voor de wettelijk vastgelegde staatshulp berust voor slachtoffers van alle misdrijven bij het directoraat-generaal personeelskosten en staatspensioenen, behalve voor terrorismeslachtoffers, in welk geval het ministerie van Binnenlandse Zaken (directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers) bevoegd is.

Als u slachtoffer van terrorisme bent, is er een reeks maatregelen voor staatshulp bedoeld voor terrorismeslachtoffers om deze te vergoeden voor de door dit soort misdrijven veroorzaakte schade, op voorwaarde dat er een volledig verband is tussen de terreurdaad en de geleden schade.

De volgende schade komt in aanmerking voor schadevergoeding:

- lichamelijk letsel en psychische schade, alsmede kosten van medische behandeling, prothesen en chirurgie.

Deze kosten worden uitsluitend aan de betrokken persoon uitgekeerd in het geval dat zij niet volledig of gedeeltelijk worden gedekt door een publiek of particulier socialezekerheidsstelsel;

- materiële schade aan de woningen van natuurlijke personen of aan commerciële en industriële inrichtingen, hoofdkwartieren van politieke partijen, vakbonden en maatschappelijke organisaties;
- de kosten van voorlopige huisvesting gedurende herstelwerkzaamheden aan de gewone verblijfplaats van natuurlijke personen;
- schade aan privévoertuigen, alsmede aan voertuigen die voor vervoer over land van personen en goederen worden gebruikt, met uitzondering van voertuigen die publiek eigendom zijn.

Behalve bij lichamelijk letsel is vergoeding van de genoemde schade subsidiair ten opzichte van de vergoeding die voor dezelfde gevallen wordt vastgesteld door een andere overheidsinstantie of voortvloeit uit een verzekeringsovereenkomst. In deze gevallen wordt een eventueel verschil tussen de uitkering door deze overheidsdiensten of verzekeringsinstellingen en de officiële taxatie vergoed.

De hoogte van de schadevergoeding wordt bepaald aan de hand van de veroorzaakte schade (ernst van het letsel en het soort invaliditeit dat hierdoor wordt veroorzaakt, overlijden etc.).

Overige hulp:

- voor studie: indien een terreurdaad persoonlijk letsel van bijzonder belang voor een student, diens ouders of voogden tot gevolg heeft, of zij door dit letsel hun gewone beroep niet langer kunnen uitoefenen;
- onmiddellijke psychologische hulp en begeleiding, zowel voor slachtoffers als voor familieleden;
- buitengewone hulp om, in uitzonderlijke gevallen, tegemoet te komen aan persoonlijke of familiegerelateerde behoeften van de slachtoffers waarin niet of althans bij lange na niet afdoende wordt voorzien door de reguliere hulp.

Begunstigden van hulp:

- indien er sprake is van letsel, de personen met letsel;
- indien er sprake is van overlijden:
  - de echtgeno(o)t(e) van de overledene;
  - de ongehuwde partner met wie de overledene ten minste twee jaar heeft samengewoond;
  - de ongehuwde partner met wie de overledene kinderen had;
  - de ouders van de overledene indien zij financieel afhankelijk waren van die persoon. Bij afwezigheid van ouders en in deze volgorde, de kleinkinderen, broers en zussen, en grootouders van de overledene die financieel afhankelijk waren van die persoon;
  - indien van geen van deze personen sprake is, de kinderen en, bij afwezigheid van kinderen, de ouders die niet financieel afhankelijk waren van de overledene.

Vorderingen voor vergoeding van persoonlijke of materiële schade moeten in het algemeen binnen één jaar na de dag waarop de schade ontstond, worden ingediend.

Bij het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*), in samenwerking met het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers, kunt u terecht voor hulp bij het vorderen van schadevergoeding met betrekking tot: het verkrijgen van afschriften van de eindvonnissen, van bevelen tot het niet ten uitvoer leggen van civiele aansprakelijkheden en overige documenten die benodigd zijn om de hulpaanvraag te verwerken.

Heb ik recht op schadevergoeding als de dader niet veroordeeld is?

In het eindvonnis in de strafrechtelijke procedure, waartegen geen beroep kan worden ingesteld, moet worden aangetoond dat het overlijden, het lichamelijk letsel en de ernstige schade aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid het gevolg zijn van een opzettelijk geweldsmisdrijf en moet vervolgens een passende schadevergoeding zijn vastgesteld.

Bij de aanvraag voor financiële hulp moet een afschrift van definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure worden gevoegd, of dit nu een vonnis, een verstekvonnis, een beslissing om de zaak te sluiten als gevolg van het overlijden van de dader, of een beslissing om de zaak te seponeren is.

Het bedrag van de toegekende hulp mag in geen geval groter zijn dan de in het vonnis vastgestelde schadevergoeding.

Heb ik recht op een voorschot op dringende gronden in afwachting van de beslissing over mijn vordering tot schadevergoeding?

Voorlopige hulp kan worden toegekend voorafgaand aan de definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure, op voorwaarde dat er bewijs is geleverd van de moeilijke economische situatie waarin u als slachtoffer of uw begunstigden zijn terechtgekomen.

Voorlopige hulp kan worden aangevraagd zodra u de gebeurtenissen bij de bevoegde autoriteiten hebt aangegeven of wanneer er ambtshalve een strafrechtelijke procedure op grond van deze gebeurtenissen wordt gevoerd.

■ Laatste update: 24/06/2025

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de

vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.